

DECIZIE

03 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Teslea Igor și Teslea Silvia,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Teslea Andrian către Mocanu Vitalie, SC „Nord Edilfin” SRL, SC „MS-Construct” SRL, Teslea Igor și Teslea Silvia privind recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare, declararea nulității actului juridic și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 05 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Teslea Igor și Teslea Silvia împotriva hotărârii din 19 decembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă,

c o n s t a t ă :

La 07 februarie 2018, Teslea Andrian s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune împotriva lui Mocanu Vitalie privind recunoașterea valabilității tranzacției.

Prin încheierea Judecătoriei Bălți, sediul Central din 09 februarie 2018, s-a admis cererea privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii înaintată de Teslea Andrian către Mocanu Vitalie privind recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare. S-a aplicat sechestrul asupra bunului imobil – apartamentul nr. 104, situat în mun. Bălți, str. XXXXXXXX, 121/4, cu nr. cadastral XXXXXXXX, care aparține pârâtului Mocanu Vitalie cu drept de proprietate.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Central din 04 iulie 2018, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Teslea Andrian către Mocanu Vitalie privind recunoașterea valabilității contractului. S-a recunoscut valabil contractul de vânzare-cumpărare încheiat la 14 decembrie 2016 între Teslea Andrian și Mocanu Vitalie a apartamentului nr. 104, situat în mun. Bălți, str. XXXXXXXX, 121/4 cu nr. cadastral XXXXXXXX, cu suprafața de 39,8 m². S-au încasat de la Mocanu Vitalie în beneficiul lui Teslea Andrian cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în sumă de 7 401 și asistența juridică în sumă de 10 000 lei.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 03 august 2018, Mocanu Vitalie a contestat hotărârea Judecătorei Bălți, sediul Central din 04 iulie 2018, solicitând casarea integrală a acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La 03 august 2018, Teslea Igor a depus cerere de revizuire împotriva hotărârii Judecătorei Bălți, sediul Central din 04 iulie 2018.

Prin încheierea Judecătorei Bălți, sediul Central din 11 septembrie 2018, s-a restituit cererea de revizuire depusă de Teslea Igor împotriva hotărârii Judecătorei Bălți, sediul Central din 04 iulie 2018.

La 04 octombrie 2018, Teslea Igor a declarat recurs asupra încheierii Judecătorei Bălți, sediul Central din 11 septembrie 2018, solicitând casarea integrală a încheierii contestate.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 28 ianuarie 2019, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Mocanu Vitalie, cu acordarea termenului suplimentar apelantului în vederea înlăturării neajunsurilor și anume: prezentarea cererii de apel cu invocarea motivelor de fapt și de drept, pe care își întemeiază acțiunea, cât și anexarea dovezii de plată a taxei de stat până la data de 14 februarie 2019, ora 09.00.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 28 februarie 2019, s-a restituit cererea de apel depusă de Mocanu Vitalie împotriva hotărârii Judecătorei Bălți, sediul Central din 04 iulie 2018.

Potrivit deciziei Curții de Apel Bălți din 12 aprilie 2019, s-a admis recursul declarat de Teslea Igor. S-a casat încheierea Judecătorei Bălți, sediul Central din 11 septembrie 2019, restituind cauza la rejudecare, la etapa examinării cererii de revizuire.

Prin încheierea Judecătorei Bălți, sediul Central din 29 mai 2019, s-a admis cererea declarată de Teslea Igor privind revizuirea hotărârii Judecătorei Bălți din 04 iulie 2018. S-a casat hotărârea Judecătorei Bălți, sediul Central din 04 iulie 2018, pronunțată în cauza civilă la acțiunea înaintată de Teslea Andrian către Mocanu Vitalie privind recunoașterea valabilității contractului, și s-a dispus rejudecarea cauzei.

La 08 august 2019, Teslea Andrian a depus cerere de chemare în judecată împotriva SC "Nord Edilfin" SRL, SC "MS-Construct" SRL, Teslea Igor și Teslea Silvia, intervenient accesoriu Mocanu Vitalie, privind recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare, declararea nulității actului juridic și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Bălți, sediul Central din 19 decembrie 2019, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Teslea Andrian către Mocanu Vitalie, SC "Nord Edilfin" SRL, SC "MS-Construct" SRL, Teslea Igor și Teslea Silvia privind recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare, declararea nulității actului juridic și încasarea cheltuielilor de judecată. S-a recunoscut valabil contractul de vânzare-cumpărare încheiat la 14 decembrie 2016 între Teslea Andrian și Mocanu Vitalie a apartamentului nr. 104, situat în mun. Bălți, str. XXXXXXXX, 121/4, cu nr.cadastral XXXXXXXX, cu suprafața de 39,8 m². S-a declarat nul contractul de vânzare-cumpărare încheiat la 21 iunie 2017 între SC "Nord Edilfin" SRL și Teslea Igor a apartamentului nr. 104, situat în mun. Bălți, str. XXXXXXXX, 121/4 cu nr.cadastral XXXXXXXX, cu suprafața de 39,8 m². S-a încasat, în mod solidar, de la Mocanu Vitalie, SC "Nord Edilfin" SRL, SC "MSConstruct" SRL, Teslea Igor și Teslea Silvia în beneficiul lui Teslea Andrian, cheltuielile de judecată compuse din

taxa de stat în sumă de 7 501 lei și asistența juridică în sumă de 16 000 lei.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 13 februarie 2020, Teslea Silvia și Teslea Igor a declarat apel nemotivat, solicitând casarea hotărârii Judecătoria Bălți, sediul Central din 19 decembrie 2019 și emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă acțiunea înaintată. Apelanții în cererea de apel au solicitat repunerea în termen a cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 06 martie 2020, s-a admis cererea privind repunerea în termen a cererii de apel înaintată de către Teslea Igor și Teslea Silvia împotriva hotărârii Judecătoria Bălți, sediul Central din 19 decembrie 2019. S-au repus apelanții Teslea Igor și Teslea Silvia în termenul de înaintare a cererii de apel. Cauza s-a ridicat din procedura instanței de apel, cu expedierea ei spre Judecătoria Bălți, sediul Central pentru întocmirea hotărârii motivate.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 09 iunie 2020, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de către Teslea Igor și Teslea Silvia și s-a comunicat apelanților despre necesitatea prezentării cererii de apel în care să fie indicată esența și temeiurile apelului, argumentul ilegalității sau netemeinicii hotărârii contestate, motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului și a bonului de plată a taxei de stat în mărime de 5 625,75 lei, stabilindu-le termen până la data de 30 iunie 2020, orele 16.00.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 01 iulie 2020, s-a acceptat apelul spre examinare și s-a intentat procedura de apel.

Prin încheierea din 05 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel depusă de Teslea Igor și Teslea Silvia împotriva hotărârii din 19 decembrie 2019 a Judecătoria Bălți, sediul Central, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

La 20 noiembrie 2020, prin poșta electronică, iar la 24 noiembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Teslea Igor și Teslea Silvia au contestat cu recurs încheierea din 05 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea cererii de recurs au indicat că încheierea instanței de apel urmează a fi casată, dat fiind faptul că instanța a primit în procedură cererea de apel, și restituind-o ulterior, le încalcă drepturile stabilite de legea procesuală.

Astfel, recurenții au solicitat casarea încheierii din 05 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți.

Studiind materialele dosarului, în raport cu temeiurile invocate în cererea de recurs și prevederile legale, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Teslea Igor și Teslea Silvia este întemeiat și necesită a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit materialelor cauzei, încheierea din 05 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți a fost expediată recurenților prin poștă la 10 noiembrie 2020 (f.d. 194), fiind recepționată la 17 noiembrie 2020 (f.d. 197). Dat fiind faptul că recursul a fost înregistrat la 20 noiembrie 2020 și, respectiv, la 24 noiembrie 2020, Colegiul consideră că acesta a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită

recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 428 din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs, emisă după examinarea recursului împotriva încheierii, rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii. Copia deciziei se remite părților în termen de 5 zile de la data emiterii.

În speță, se constată că prin încheierea Curții de Apel Bălți din 09 iunie 2020, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de către Teslea Igor și Teslea Silvia și s-a comunicat apelanților despre necesitatea prezentării cererii de apel în care să fie indicată esența și temeiurile apelului, argumentul ilegalității sau netemeinicii hotărârii contestate, motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului și a bonului de plată a taxei de stat în mărime de 5 625,75 lei, stabilindu-le termen până la data de 30 iunie 2020, orele 16.00.

Încheierea din 09 iunie 2020 a fost expediată apelanților la 12 iunie 2020 (f.d. 161) și recepționată de către aceștia la 22 iunie 2020 (f.d. 162).

La 30 iunie 2020, apelanții Teslea Igor și Teslea Silvia au expediat prin intermediul poștei electronice copia apelului motivat și copia bonului prin care se confirmă achitarea taxei de stat la depunerea apelului.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 01 iulie 2020, s-a acceptat apelul spre examinare și s-a intentat procedura de apel.

Iar prin încheierea din 05 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel depusă de Teslea Igor și Teslea Silvia împotriva hotărârii din 19 decembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă. În motivarea acestei soluții, Curtea de Apel Bălți a indicat că apelanții au depus cererea de apel motivată și bonul de plată a taxei de stat în copii. Respectiv, instanța de apel a considerat că apelanții nu s-au conformat cerințelor stabilite prin încheierea Curții de Apel Bălți din 09 iunie 2020 și nu au lichidat neajunsurile din cererea de apel. Astfel, instanța a conchis că nu poate examina în fond apelul prezent în copie la materialele cauzei, or pe acesta nu sunt prezente semnăturile olografe ale apelanților, prin care să fie confirmate pretențiile formulate în apel.

Totodată, Curtea de Apel Bălți a justificat emiterea încheierii din 01 iulie 2020, prin care s-a acceptat apelul spre examinare și s-a intentat procedura de apel, prin faptul că a sperat că apelul motivat și bonul de plată a taxei de stat vor fi prezentate în original ulterior de către apelanți și reprezentantul acestora.

Colegiul apreciază critic acest argument, dat fiind faptul că, instanța de apel a verificat dacă cererea de apel întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 din Codul de procedură civilă și, în rezultat, la 09 iunie 2020, a emis o încheiere în corespundere cu prevederile art. 368 din Codul de procedură civilă. Mai mult, la 30 iunie 2020, recepționând prin intermediul poștei electronice apelul motivat și bonul de plată a taxei de stat în copie, a rămas satisfăcută de forma și conținutul lor și a emis la 01 iulie 2020 o încheiere prin care a acceptat apelul spre examinare și a intentat procedura de apel.

Respectiv, Colegiul atrage atenția asupra faptului că, în urma pronunțării încheierii din 01 iulie 2020 a Curții de Apel Bălți, apelanții Teslea Igor și Teslea Silvia au înțeles că au îndeplinit întru totul indicațiile instanței de apel stabilite prin încheierea din 09 iunie 2020, iar restituirea ulterioară a apelului constituie o

încălcare flagrantă a drepturilor apelanților, deoarece omisiunea instanței de apel nu poate fi pusă pe seama justițiabililor, mai ales în cazul când aceasta le afectează drepturile.

De asemenea, este de menționat faptul că legea procesuală civilă nu prevede posibilitatea restituirii cererii de apel după ce aceasta a fost primită în procedură, ci doar procedura încetării procedurii de apel (art. 374 alin. (4) din Codul de procedură civilă) pentru care sunt indicate temeiuri în mod exhaustiv, iar depunerea apelului și bonului de achitare a taxei de stat în copii, nu se regăsește printre acestea.

Analiza situației de fapt și de drept atestă faptul că actul de discreție al instanței de apel, prin care s-a restituit cererea de apel, este unul neîntemeiat și urmează a fi casat, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, pentru examinarea cererii de apel. În această ordine de idei, este de menționat faptul că apelanții au acționat cu bună-credință în momentul în care au aflat despre existența încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel și, la 30 iunie 2020, în termenul stabilit de către instanța de apel prin încheierea din 09 iunie 2020, au expediat prin intermediul poștei electronice copia apelului motivat și a bonului de achitare a taxei de stat. Or, în cazul în care instanța de apel a considerat că forma actelor respective și modalitatea de depunere a lor este una necorespunzătoare, aceasta a dispus de pârghii legale pentru a aduce la cunoștința apelanților aceste neconcordanțe, prin restituirea cererii de apel sau prin acordarea unui termen suplimentar întru înlăturarea acestor formalități.

În circumstanțele constatate, Colegiul ajunge la concluzia că, prin restituirea cererii de apel după intentarea procedurii în apel, apelanților le-au fost lezate drepturile procedurale prevăzute de art. 56 din Codul de procedură civilă, fiind lipsiți de posibilitatea de a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime. Colegiul reiterează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982).

În cazul Airey vs. Irlanda Curtea a arătat că dreptul fiecărei persoane de a avea acces la justiție se completează cu obligația statului de a facilita accesul. Statul este ținut să asigure oricărei persoane toate facilitățile rezonabile de drept și de fapt pentru a accede la instanță. Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică. Imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție.

Este de menționat că, potrivit jurisprudenței CEDO, părților pe dosar le revine obligația de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție, însă, totodată, în conformitate cu principiile generale unanim recunoscute și normele dreptului internațional, instanța de judecată la fixarea termenului limită de înlăturare a neajunsurilor, precum și a celui de prezentare a părților în ședința de judecată urmează să țină cont de proporționalitatea raporturilor juridice legate de disponibilitatea părților și rolul judecătorului în procesul civil. Importanța acestui fapt este determinată de echilibrul care trebuie menținut între puterea pe care o deține partea și cea cu care este investită instanța prin lege, în scopul de a exclude orice aparență, iar aplicarea dispozițiilor legale să fie în așa fel, încât să evite aplicarea sancțiunilor procedurale, acolo unde este posibil.

În circumstanțele enunțate și având în vedere faptul că s-au constatat într-o manieră certă omisiuni judiciare care nu pot fi corectate în cadrul examinării cauzei în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral încheierea din 05 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți și de a restitui cauza la Curtea de Apel Bălți pentru examinarea cererii de apel. La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

Luând în considerație cele expuse și în temeiul art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Teslea Igor și Teslea Silvia.

Se casează încheierea din 05 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Teslea Andrian către Mocanu Vitalie, SC „Nord Edilfin” SRL, SC „MS-Construct” SRL, Teslea Igor și Teslea Silvia privind recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare, declararea nulității actului juridic și încasarea cheltuielilor de judecată, cu remiterea pricinii la Curtea de Apel Bălți pentru examinarea cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Iurie Bejenaru